

Puhevammaisten tulkkauspalvelu

Virpi Lumimäki

virpi@lapinpuhetulkki.fi

p. 040 737 5879

www.lapinpuhetulkki.fi

Tulkkauspalvelu

- Tarkoitettu henkilöille, joilla on kuulo-, kuulonäkö- tai **puhevamma**
- Mahdollistaa, että jokainen ihminen voi ilmaista itseään ja tulla kuulluksi

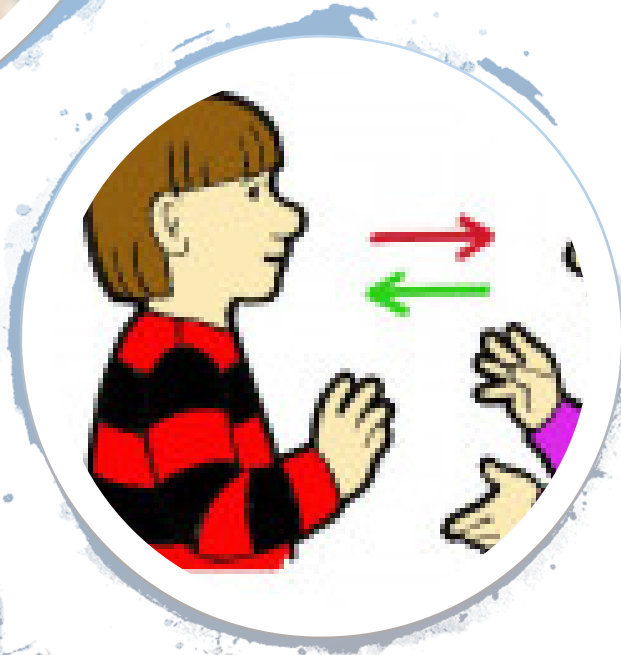
= KERTOJA ASIOISTA OMALLA TAVALLA

Laki vaikeavammaisten tulkkauspalvelusta v. 2010

- Jokaisella ihmisellä on oikeus **kommunikointiin**
- Jokaisella on oltava mahdollisuus olla **vuorovaikutuksessa** toisiin ihmisiin
- Jokaisella on oltava oikeus kokea **osallisuutta** yhteiskunnassa

Kela järjestää ja kustantaa

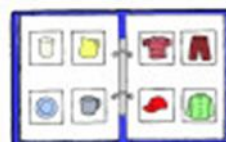

- Palvelu on asiakkaalle **maksuton**
- Palvelu on kunnalle maksuton

Palvelun saamisen **edellytyksiä** ovat:

- Asiakkaalla on halu ilmaista itseään
- Asiakkaalla on toimiva kommunikaatiokeino

Mihin tulkkauspalvelua voi käyttää?

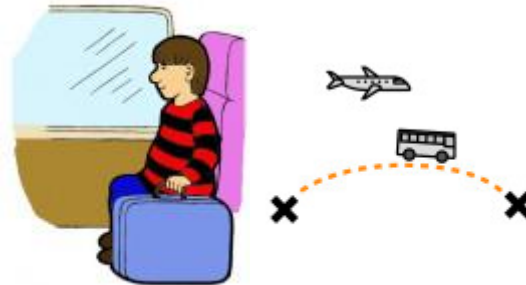
**Työssä
käymiseen**

Opiskeluun

Matkustamiseen

**Arjen tilanteisiin,
yhteydenpitoon**

Harrastuksiin; esim.

Taide

Liikunta

Kerhot

Musiikki

Jokin muu

?

Harrastustoiminnassa kannattaa nimetä tietty tulkki tulkkilistalle (esim. kansalaisopiston kurssit)

Asiointiin; esim.

Lääkäri

Kauppa

Virastot

Shoppailu

Jokin muu

Tulkki varautuu ennalta asiointitapaamiseen
(muun muassa materiaalia valmistelemalla)

Mitä tulkki tekee?

- toimii **asiakkaan äänenä** silloin, kun asiakkaan puhe on epäselvää, sanat ovat hukassa tai niiden tuottaminen on vaikeaa
- **kääntää** keskustelukumppanin **puheen** sellaiseen muotoon, jonka asiakas pystyy ymmärtämään
- **täyttää lomakkeita** asiakkaan apuna silloin, kun asiakas ei pysty itse kirjoittamaan
- **selkiyttää luettavaa tekstiä** sellaiseen muotoon, jonka asiakas pystyy ymmärtämään
- **auttaa** kommunikoinnin **apuvälineiden** käyttämisessä
- **mahdollistaa** puhevammaiselle ihmiselle oikeuden hoitaa itsenäisesti omia asioitaan

Mitä tulkki ei tee?

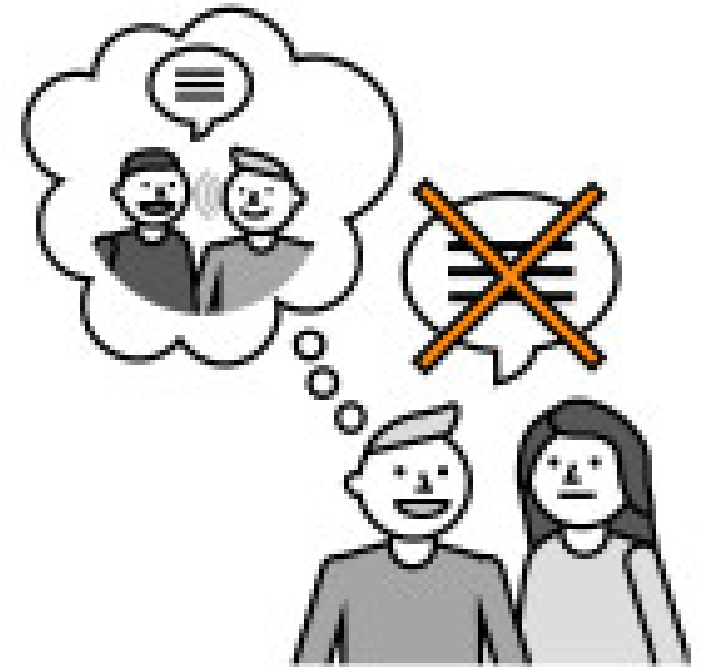

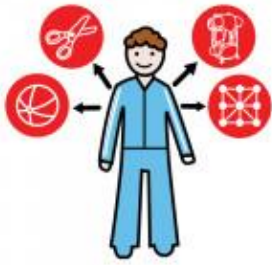
- tulkki ei tee asioista asiakkaan puolesta
 - hän toimii vain asiakkaan äänenä
- tulkki ei tee avustajan työtä eikä siis korvaa avustajaa
 - tulkki mahdollistaa kommunikation
- tulkki ei ota asiakasta oman auton kyytiin
 - hän voi lähteä asiakkaan kanssa esim. samaan taksiin

Tulkki toimii vastuullisesti

- Hänellä on **salassapitovelvollisuus**
- Hän on **puolueeton viestinvälittäjä**. Tulkki tulkkaa kattavasti, ei jätä mitään pois eikä lisää mitään asiaankuulumatonta
- Hän ei ota vastaan tilausta, johon hänen **pätevyytensä** ei riitä tai johon hän on esteellinen.
- Hän **valmistautuu** tehtävänsä huolellisesti ja ajoissa
- Hän **ei käytä väärin** mitään tulkkauksen yhteydessä **tietoonsa tullutta**
- Hän **kehittää** jatkuvasti **ammattitaitoaan**

Mitä hyötyä tulkkauspalvelusta on?

- Puhevammainen henkilö pystyy **itsenäisesti** hoitamaan henkilökohtaisia asioita. Kaikkea ei ehkä haluta tehdä lähi-ihmisten kanssa.
- Tulkin kanssa asioivaa **ymmärretään** paremmin ja väärinkäsitykset vähenevät.
- Keskustelusta tulee **sujuvampaa**. Samalla säästyy aikaakin.
- **Mahdollisuudet** omiin harrastuksiin ja ystävien tapaamiseen lisääntyvät (esim. puolison ei tarvitse aina lähteä mukaan, kummallakin voi olla omia harrastuksia).

~~huv / van~~

Asiakkaan oikeudet

- Oikeus saada vähintään **180** tulkkautuntia vuodessa
- Oikeus valita, haluaako käyttää **tulkkilistaa**
- Oikeus käyttää tulkkauspalvelua silloin, kun hänellä on siihen **tarve**
- Oikeus saada palvelua **etäyhteydellä**

Asiakkaan velvollisuudet

- **Ilmoitusvelvollisuus**, jos
 - muuttaa ulkomaille
 - ei tarvitse enää palvelua/terveydentila muuttuu, opinnot keskeytyvät tai jokin muu syy
- Tilauksen yhteydessä **kerrottava**
 - mihin asiaan tulkin tarve liittyy, missä ja mihin aikaan
 - mikäli haluaa tulkkauksen etäpalveluna
- Tulkkaustarpeen **muutokset**
 - tilaukseen liittyvät muutokset tai peruutuksen tulee tehdä niin ajoissa, kun mahdollista
 - Kommunikointimenetelmien tai yhteystietojen muuttuminen ilmoitettava vatu-keskukseen

Asiakkaalta edellytetään asiallista käytöstä tulkkaustilanteessa

Tulkkauspalvelun hakeminen:

1. Täytä Hakulomake TU1

Hakemuksen täyttämässä kannattaa olla mukana ne henkilöt, jotka tuntevat parhaiten hakijan kommunikointikeinot

Hakemus vammaisen henkilön tulkkauspalvelu TU 1

Lisätietoja löydät www.kela.fi/vatu.

Voit kysyä puhelinpalvelusta. Numeron löydät www.kela.fi/vapalvelunumerot.

Täytä hakemus huolellisesti ja varmista, että kaikki tarvittavat liitteet ovat mukana.

Jos tarvitsemme lisätietoja, otamme sinuun yhteyttä.

Voit lähettää hakemuksen ja liitteet postitse. Osoitteen löydät www.kela.fi/postiosoitteet.

Kela

www.papunet.net

TAI

Lisätietoja www.kela.fi/vatu
Voit kysyä lisää puhelinpalvelustamme www.kela.fi/vapalvelunumerot

Täytä hakemus huolellisesti ja varmista, että kaikki tarvittavat liitteet ovat mukana.
Jos tarvitsemme lisätietoja, otamme sinuun yhteyttä.
Voit toimittaa hakemuksen ja sen liitteet postitse www.kela.fi/postiosoitteet

1. Hakijan tiedot
Henkilötunnus _____ Sukunimi ja etunimi _____
Osoitetiedot Kela saa väestötietojärjestelmästä.

2. Hakemus
Haen
☐ kuulovammaisten tulkkauspalvelua. Liitä lomake TU 10 ja lausunto.
☐ puhevammaisten tulkkauspalvelua. Liitä lomake TU 11 ja lausunto.
☐ kuulokäytävämme tulkkauspalvelua. Liitä lomake TU 12 ja lausunto.
☐ liikutusta tulkkauspalvelun _____ tunti (loppuvuoden tulkkausurien tarve).
Liikutusta haetaan seuraavaksi vuodeksi.

3. Lisätuntihakemuksen perustelut
Jos et ole liikutusta, voit siirtyä suoraan kohtaan 4.
Minin tarvittavat tulkkauspalvelun liikutusta (salmi, työhön, lääkärin, lääkärin, lääkärin, lääkärin)

TU 1 TU 10 Varsinainen (PDF) www.kela.fi Sivu 1 (2) Seuraava sivu

2. Täytä hakemuksen liitteeksi

Asiakastietolomake TU11

Kerro esim:

- Miten ymmärrät muita
- Miten muut ymmärtävät sinua
- Minkälaisia kommunikoinnin vaikeuksia sinulla on
- Mitä puhetta tukevia menetelmiä käytät
- Onko sinulla apuvälineitä
- Haluatko käyttää tulkkilistaa

Kela[®] Tyhjennä lomake TU 11

Liite
Asiakastietolomake
Puhevammaisen asiakas

 Lääketoja www.kela.fi/vatu
 Voit kysyä lisää puhelinpalvelustamme www.kela.fi/palvelunumerot

 Täytä lomake huolellisesti.
Jos tarvitset lisää lääketoja, ota meihin yhteyttä.
Voit toimittaa lomakkeen postitse www.kela.fi/postiosoitteet

1. Henkilötiedot

Henkilötunnus _____ Sukunimi ja etunimi _____
Puhelinnumero _____ Sähköpostiosoite _____

 Osoitetiedot Kela saa väestötietojärjestelmästä.

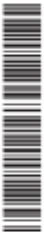
2. Yhteydenottotapa

 Kelen Vammalten tulkkipalvelus on yhteydessä valitsemasi joko sinun tai valittamasi yhteyshenkilön tulkkipalvelusta. Jos näytät molemmat, Vammalten tulkkipalvelus ottaa yhteyttä vain sinuun.

☐ Haluan, että Vammalten tulkkipalvelus on yhteydessä minuun.
Valitse yksi seuraavista vaihtoehdoista:
☐ sähköpostilla
☐ soittamalla
☐ tekstiviestillä
☐ kirjeellä.

☐ Haluan, että Vammalten tulkkipalvelus on yhteydessä yhteyshenkilöni.
 Yhteyshenkilöllä tulee olla oikeus esitellä puolestasi tulkkipalvelusta (esim. valtakirja).

Yhteyshenkilön nimi _____
Valitse yksi yhteydenottotapa:
☐ Puhelinnumero _____
☐ Sähköpostiosoite _____

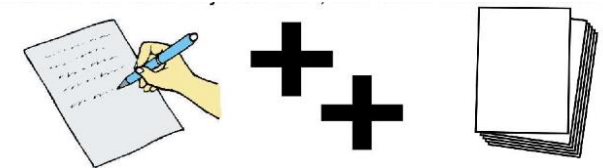
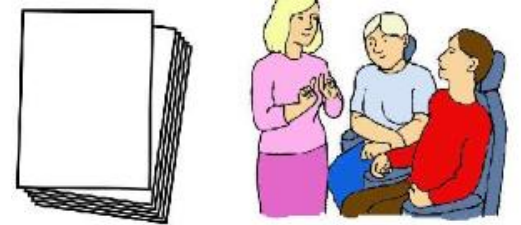
 www.kela.fi Sivu 1 (4) »

TU 11 06.19 Versio 1.0 (PDF) Seuraava sivu

3. Lisää liitteeksi suositus

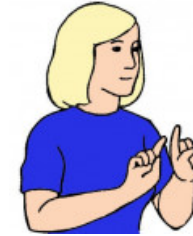
- Sen voi antaa kuka tahansa **sosiaali- tai terveystalvelujen ammattilainen** (esim. sosionomi, fysioterapeutti, sairaanhoitaja, puheterapeutti)
- Siinä näkyy:
 - **millainen** tulkkaustarvetta aiheuttava vamma tai **sairaus** sinulla on
 - **mitä kommunikointimenetelmiä** sinulla on
 - lausunnon kirjoittajan **näkemyks siitä, miten hyödyt tulkkauksesta**

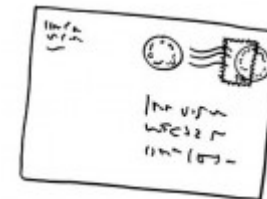
Kerro hakemuksessa:

a) Ottaako VATU –keskus yhteyttä sinuun vai yhteyshenkilöön?

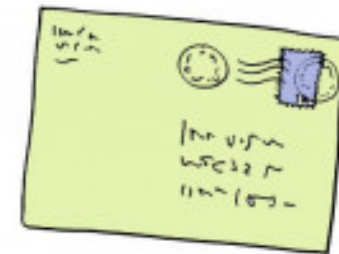
B) Miten yhteys otetaan?

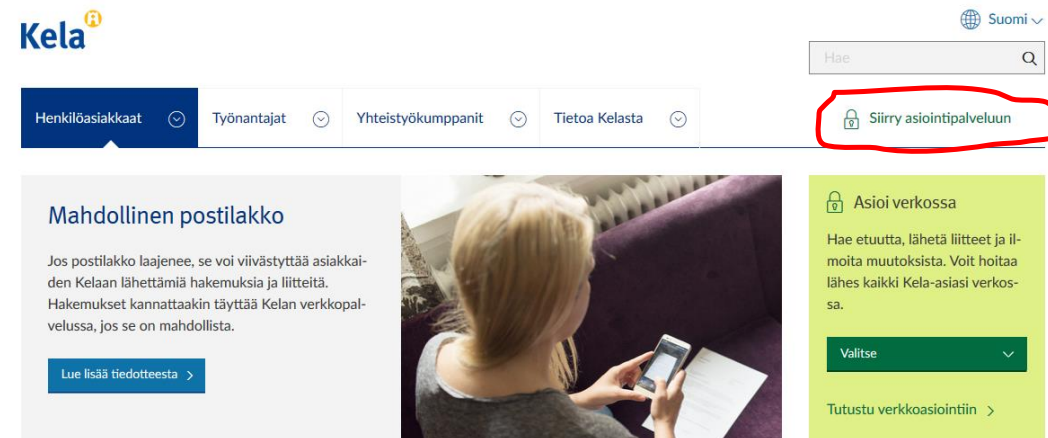
4. Lähetä hakemus + liitteet Kelaan

- Kirjepostina: Kela
PL 10
00056 KELA

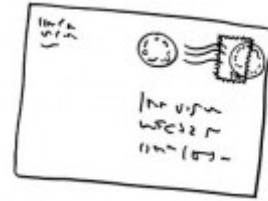
- Netin kautta: www.kela.fi

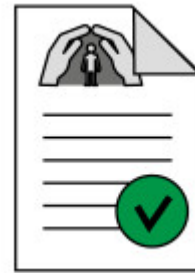
5. VATU -keskus tekee päätöksen noin kolmen viikon kuluessa (Kelan tavoite)

1. Kirjallinen päätös:

2. Myönteinen päätös:

→ **ASIAKASNUMERO**

3. Kela ilmoittaa päätöksestä myös sille tulkille, joka tulee opastamaan asiakasta palvelun käytössä.

Käytön opastus

1. Sopikaa tulkin kanssa palvelun käytön opastamisen ajankohta ja paikka

MA	TI	KE	TO	PE	LA	SU
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

2. Käytön opastamiseen tulee yleensä **mukaan lähihenkilö**, joka tuntee puhevammaisen kommunikaatiotavan parhaiten

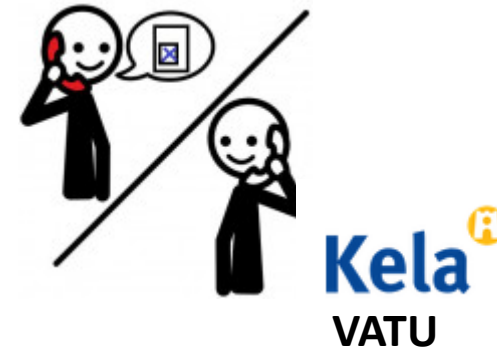
3. Käytön opastuksessa käydään huolella läpi Kelan perehdytysmateriaali

Tyhjennä lomake

Perehdytyslomake
Vammaisen tulkkauspalvelu

TU 50

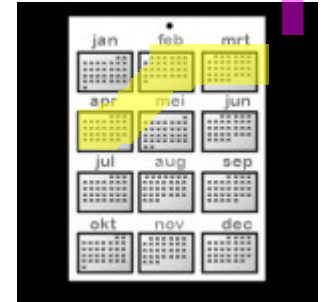
4. Opastuksen päätteeksi tehdään koetilaus Kelan Vatu-keskukseen.

Koetilauksen jälkeen

- Kela seuraa käyttöä päätöksen jälkeen – jos tilauksia ei tule **3 kk:n** sisään, Kela tarjoaa uutta käytön opastusta.
- **Oikeutta** tulkkauspalveluun ei tarvitse enää hakea toista kertaa. Jos tarvitaan lisätunteja, opiskelutulkkauksta, etätulkkausta tai tulkkauspalvelua ulkomaanmatkalle, haetaan niitä erikseen.
- Voit tehdä tulkkilistan missä vaiheessa tahansa, mutta se ei ole pakollinen.

180 h
+ ?

Kyllä,
haluan
käyttää
tulkkilistaa

Ei,
en halua
käyttää
tulkkilistaa

Tulkkilista = lista tulkeista, joita haluat ensisijaisesti käyttää

Tarkoitus on varmistaa, että saat laadukasta ja toimivaa tulkkauspalvelua. Siksi listaa ei muodosteta tilauskohtaisesti.

Tulkkilista esitetään asiakastietolomakkeella. Tulkkien tiedot löydät alueesi palveluntuottajien verkkosivuilta.

Voit halutessasi **poistaa tai lisätä tulkkeja listalle**. Myös tulkki voi poistaa itsensä listalta.

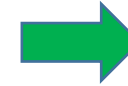

Palveluntuottajat

Tulkkia tilatessasi sinun pitää ilmoittaa:

- Nimi, asiakasnumero tai syntymäaika
- Tulkkauksen ajankohta (päivämäärä sekä alkamis- ja päättymisaika).
- Tulkkauspaikka, katuosoite ja kunta
- Tilanne ja tulkkauksen tarve (esim.valokuvaus-kurssi tai lääkärissä käynti).

**OSOITE
KUNTA**

KURSSI

Hyvä tietää:

- Tee tilaus hyvissä ajoin VATU-keskukseen
- Tilaus kirjataan välitysjärjestelmään
- Tulkin kalenteri on avoinna vähintään 4 viikkoa eteenpäin
- Jos sopiva tulkki on käytettävissä, hänet varataan sinulle
- Tulkki voi peruuttaa tilauksen, jos tilanne on hänelle liian haastava
- Tulkin voi tilata myös toisen puolesta verkossa

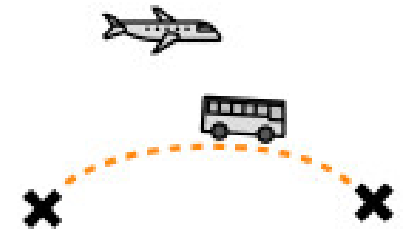

Ulkomaanmatkat (maks.2 vko) :

Kerro **mahdollisimman tarkasti** minkälaisiin vuorovaikutustilanteisiin tarvitset tulkkausta.

Ilmoita tulkkauksen tarpeesi kuitenkin viimeistään 1 viikkoa ennen matkan alkua. Voit tarkentaa tulkkauksen tarvetta lähempänä matkaa, kun matkasuunnitelmasi tarkentuvat.

Et tarvitse erillistä oikeutta tulkkaukseen ulkomaanmatkalle, **jos matkustat päiväksi Suomen naapurimaahan tai lähdet alle vuorokauden pituiselle risteilylle.** Tällainen matka katsotaan kotimaan matkaksi.

Tilaukset, muutokset ja peruutukset

Alue	Puhelin ja tekstiviesti	Sähköposti
Uusimaa	020 634 4810	vatu.uusimaa@kela.fi
Läntinen	020 634 4811	vatu.lantinen@kela.fi
Keskinen	020 634 4813	vatu.keskinen@kela.fi
Pohjanmaa	020 634 4812	vatu.pohjanmaa@kela.fi
Itäinen	020 634 4814	vatu.itainen@kela.fi
Pohjoinen	020 634 4815	vatu.pohjoinen@kela.fi

Aukioloajat:
ma–pe klo 7.30–20.00
la klo 8.00–15.00

Lisätietoja:
www.kela.fi/vatu

Puhevammaisten tulkkauspalvelut - Kelan tilastotietoa

- Tammikuu 2021/ **Pohjoinen**
 - Palveluun oikeutettujen määrä: 202 hlö
 - Tulkkauspalvelun käyttäjiä: 39 hlö
 - Tulkkausvälityksiä: 105 kpl
 - Käytetyt tulkkaustunnit yhteensä: 544 tunti
 - Tulkkien lukumäärä: 16 hlö (koko maa: 222)

